

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

29 septembrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,
Liliana Catan
Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 05 decembrie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, declarat de avocații Arhiliuc Ion și Matusenco Ion în numele inculpatului

Iorga Leonid Dionisie, născut la 17 aprilie 1956, originar și domiciliat în s.Sireț, r-nul Strășeni.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1.Prima instanță: 10.12.2012-05.12.2014,
- 2.Instanța de apel: 15.01.2015-09.04.2015,
- 3.Instanța de recurs: 24.06.2015-29.09.2015.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 05decembrie 2014, Iorga Leonid a fost condamnat în baza art.151 alin.(4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Iorga Leonid, la 03 august 2012, aflându-se în mun.Chișinău, or.Vatra, în apropierea str.Feroviarilor 3, avînd intenția cauzării leziunilor corporale lui Țepordei Vladimir, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat fără vreun motiv un conflict cu ultimul, doborîndu-l la pămînt și aplicîndu-i intenționat mai multe lovituri cu picioarele în cap cauzîndu-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.144/1586 din 23.11.2012, vătămări corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, echimoză pe partea piloasă a capului, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hematom subdural, hemoragii subarahnoidiene, hemoragii secundare în trunchiul cerebral, două excoriații și echimoze pe față, trei excoriații pe membrul superior stîng, care se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață, care au provocat decesul victimei.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și avocatul I.Matusenco în numele inculpatului, prin care au solicitat:

- procurorul, casarea parțială a acesteia din motivul blîndeței pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui L.Iorga, în baza art.151 alin.(4) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa de 12 ani închisoare, motivînd că instanța a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul comiterii infracțiunii, inițiatorul conflictului fiind inculpatul, care nu a conștientizat fapta comisă de el și nu a acordat ajutor material familiei victimei, în care au rămas să se educe trei copii, astfel că pedeapsa minimă stabilită de sancțiunea pentru infracțiunea săvîrșită nu va conduce la corectarea și reeducarea inculpatului;

- avocatul în numele inculpatului, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, ori de reîncadrarea acțiunilor inculpatului în prevederile art.149 Cod penal - lipsirea de viață din imprudență, ori de încetarea procesului penal, invocând că probele administrate au fost apreciate incorect de instanță, și anume declarațiile martorilor Ig.Moisei, S.Goraș, V.Juc, Ig.Ciripulea, din care rezultă că inițiatorul conflictului a fost victima; - declarațiile martorilor V.Juc și Ig.Ciripulea date la urmărirea penală urmează a fi declarate nule, deoarece au fost date în limba rusă, însă procesele-verbale au fost întocmite în limba de stat, în lipsa translatorului; - instanța incorect și-a întemeiat concluzia de vinovăție a inculpatului pe declarațiile martorilor Gh.Iorga, I.Goraș, N.Burlacu, V.Podgurschi, care nu au fost cercetate în ședința de judecată și incluse în procesul-verbal; - în acțiunile inculpatului lipsește latura subiectivă a infracțiunii incriminate, și anume intenția acestuia de a cauza vătămări corporale grave părții vătămate, deoarece urmărirea penală a fost pornită pentru faptul că inculpatul a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea capului victimei în urma cărora acesta s-a dezichilibrat și a căzut de la propria înălțime lovindu-se cu capul de șina căii ferate, prin urmare organul de urmărire penală a depășit limitele învinuirii; - instanța nu a reținut că pe caz a fost încălcată competența materială, din care motiv procesul-penal urma a fi încetat, deoarece cauza urma a fi investigată de către poliția de transport și Procuratura de transport, infracțiunea fiind săvârșită în preajma liniilor de transport, astfel că nu era necesar de a crea un organ separat cu împuterniciri speciale; - în cauză lipsește ordonanța procurorului privind preluarea urmăririi penale de către SUP CPs.Buiucani, mun.Chișinău; - înregistrarea materialului în RI a avut loc la 10.08.2012 însă, contrar prevederilor art.274 Cod de procedură penală, urmărirea penală a fost pornită doar la 06.11.2012; - instanța a lăsat fără apreciere faptul că nici din declarațiile martorilor, nici din concluziile expertizei medico-legale nu rezultă că inculpatul intenționat i-ar fi aplicat victimei lovituri cu picioarele în cap, deoarece din aceste rapoarte de expertiză rezultă că, vătămarile corporale ce au dus la decesul lui V.Țepordei au fost produse în rezultatul căderii de la propria înălțime cu lovirea ulterioară a regiunii occipitale de un corp contodont cu suprafață de interacțiune nelimitată, concluzii susținute și de medicul expert, care a concretizat că cauza nemijlocită a decesului părții vătămate a fost geneza vătămarilor corporale primite de la cădere și nicidecum de la cauzarea lor intenționată, ceea ce denotă doar două fapte prejudiciabile: lipsirea de viață din imprudență sau cauzarea vătămarilor corporale grave din imprudență, fiindcă inculpatul nu a putut să prevadă că în rezultatul îmbrâncelilor, victima va cădea jos nemijlocit pe calea ferată și se va alege cu vătămări corporale care au dus la decesul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, apelurile declarate de procuror și avocatul I.Matușenco în numele inculpatului L.Iorga au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui L.Iorga în săvârșirea infracțiunii imputate, fiind bazate pe declarațiile succesului părții vătămate V.Țepordei, a martorilor Ig.Moisei, V.Juc, S.Goraș, Ig.Ciripulea, a expertului E.Mihalaș, care coroborează cu materialele cauzei, și anume cu raportul de expertiză medico-legală nr.144/1586 din 23.11.2012 și cu procesul-verbal de examinare a obiectului, astfel că corect instanța a încadrat acțiunile acestuia în baza art.151 alin.(4) Cod penal.

La fel, instanța de apel a considerat că prima instanță incorect și-a întemeiat concluziile de condamnare pe declarațiile martorilor Gh.Iorga, I.Goraș și V.Podgurschi date la urmărirea penală, pe când ei nu au fost audiați în ședința de judecată, iar în cadrul urmăririi penale nu a avut loc confruntarea dintre bănuț și martori, ceea ce contravine prevederilor art.371 Cod de procedură penală, din care motiv instanța nu a reținut declarațiile martorilor nominalizați date la urmărirea penală.

De asemenea, instanța a considerat că motivele invocate în apelul declarat de procuror cu referire la blîndețea pedepsei sînt nefondate, deoarece la stabilirea pedepsei inculpatului prima instanță a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că apelul declarat de avocat în numele inculpatului urmează a fi respins, ca nefondat, deoarece din probele administrate la dosar, cercetate în cadrul ședinței de judecată se confirmă cu certitudine că L.Iorga, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat un conflict cu V.Țepordei, l-a doborât la pămînt și intenționat i-a aplicat mai multe lovituri cu picioarele în cap, cauzîndu-i vătămări corporale grave. Astfel, instanța de apel a constatat că decesul lui V.Țepordei se găsește într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății cauzată de L.Iorga prin loviturile aplicate, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr.144/1586 din 23.11.2012, din care rezultă că moartea victimei a survenit în rezultatul vătămărilor corporale grave periculoase pentru viață și inculpatul a realizat latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel a respins argumentul avocatului, precum că tot probatoriul existent denotă că L.Iorga nu putea să prevadă consecința îmbrîncelii, că partea vătămată va cădea anume pe șinele de cale ferată, deoarece conform declarațiilor martorilor, chiar după ce V.Țepordei a căzut pe șine și nu se mai ridica, L.Iorga a continuat să-i aplice lovituri cu picioarele în regiunea capului, astfel că probele administrate la caz demonstrează intenția inculpatului și acțiunile lui întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

Respinse de instanță au fost și argumentele apărării, precum că nu s-a dovedit faptul că inculpatul s-ar fi aflat în momentul comiterii infracțiunii în stare de ebrietate și că nu dînsul a fost inițiatorul conflictului, deoarece din declarațiile martorilor, dar și a însăși inculpatului, rezultă că acesta din urmă și partea vătămată au consumat băuturi alcoolice, că V.Țepordei a mers să-l ridice pe L.Iorga de pe șinele de cale ferată și să-l ferească de pericol, însă acesta a început să-i aplice lovituri, astfel că inițiatorul conflictului a fost anume inculpatul.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate au declarat recurs ordinar avocații I.Arhiliuc și I.Matușenco în numele inculpatului L.Iorga care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate în prevederile art.149 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, pe motiv că faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare greșită; instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, inclusiv și asupra faptului că, reieșind din concluziile rapoartelor de expertiză medico-legală, nu s-a dovedit intenția inculpatului de a cauza părții vătămate leziuni corporale grave; instanța s-a manifestat în favoarea acuzării și în locul unui expert, contrar art.145 Cod de procedură penală, a dedus altfel decît expertul în cele două expertize, ceea ce este inadmisibil și se egalează cu o eroare gravă de fapt, prin urmare instanța de apel a lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, iar hotărîrea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în rest invocînd repetat aceleași motive cum au fost indicate în apel.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul penal. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Contrar dispoziției normei procesual penale vizate, instanța de apel în decizia sa nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul I.Matușenco în numele inculpatului, în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe, expuse în pct.3 din prezenta hotărâre.

Astfel, avocatul I.Matușenco în apelul declarat, invocând nevinovăția inculpatului în cele incriminate și solicitând reîncadrarea acțiunilor acestuia în baza art.149 Cod penal, s-a referit la un șir de argumente, prin care și-a motivat dezacordul cu sentința pronunțată de prima instanță. Instanța de apel, în decizia adoptată a indicat că, în baza probelor examinate de prima instanță ajunge la concluzia că apelul este nefondat și urmează a fi respins, cu menținerea sentinței ca fiind legală și întemeiată, fiind bazată pe probe concludente și pertinente, just analizate prin prisma art.101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța nu s-a pronunțat asupra temeiurilor aduse de apelant în apel referitor la lipsa în acțiunile inculpatului a laturii subiective a infracțiunii incriminate și reîncadrarea acțiunilor acestuia, inclusiv și la: - prezența, în opinia acestuia, a încălcărilor de procedură penală, admise de către organul de urmărire penală, și anume că a fost încălcată competența materială, considerînd că cauza urma a fi investigată de către Procuratura de transport; - lipsa ordonanței procurorului privind preluarea urmării penale de către CPs Buiucani, mun.Chișinău; - ilegalitatea ordonanței de pornire a urmării penale din 06.11.2012 după expirarea a trei luni de la sesizare, ceea ce contravine prevederilor art.274 Cod de procedură penală; - nulitatea declarațiilor martorilor V.Juc și Ig.Ciripulea, date la urmărirea penală în limba rusă, dar procesele-verbale au fost întocmite în limba de stat, în lipsa translatorului; - necercetarea în prima instanță și neconsemnarea în procesul-verbal a declarațiilor martorilor Gh.Iorga, I.Goraș, N.Burlacu, V.Podgurschi, prin urmare instanța nu le-a putut reține ca probe ce ar fi dovedit vinovăția inculpatului, argumente ce sînt descrise detaliat în apel și la pct.3 al prezentei hotărâri.

La fel, nu s-a pronunțat instanța de apel nici asupra argumentului apelantului, precum că prima instanță l-a baza soluției de vinovăție a inculpatului, a reținut o parte din concluziile expuse în raportul de expertiză medico-legală nr.144/1586 din 23.11.2012, constatînd că acesta i-ar fi cauzat părții vătămate trauma cranio-cerebrală închisă, echimoză pe partea piloasă a capului, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hematom subdural, hemoragii subrahnoidiene, hemoragii secundare în trunchiul cerebral, în urma cărora a survenit decesul acestuia, *lăsînd fără apreciere restul concluziilor făcute în raportul dat, în care este constatat că aceste leziuni corporale, au fost produse posibil în rezultatul căderii de la propria înălțime, cu lovirea ulterioară a regiunii occipital de un corp contodent cu suprafața de interacțiune nelimitată, cu puțin timp înainte de internare în spital și au legătură causală directă cu survenirea decesului.*

Pe lângă aceasta, după cum rezultă din descriptivul deciziei, instanța de apel, î-și bazează concluziile de vinovăție a inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, exclusiv pe analiza probelor administrate de prima instanță, care de fapt au fost contestate în apel de către apărător, fără ca acestea să fie verificate în ședința instanței de apel, și anume pe declarațiile succesului părții vătămate V.Țepordei, a martorilor Ig.Moisei, V.Juc, S.Goraș, Ig.Ciripulea, a expertului E.Mihalaș, pe cînd au fost cercetate doar declarațiile martorilor N.Burlacu și V.Podgurschii.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs constată că, instanța de apel, necercetînd și neverificînd toate probele din dosar, nu s-a pronunțat asupra acestora, inclusiv și a celor administrate în instanța de apel, și nu le-a apreciat în ansamblu prin prisma coroborării lor, pronuîndu-se numai pe o parte din probele prezentate de părți.

Prin urmare, Colegiul conchide că, prin nepronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în apel de către avocatul I.Matușenco, instanța de apel a încălcat dreptul inculpatului la apărare și dreptul la judecare în mod echitabil.

Erorile menționate sînt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Circumstanțele expuse atestă că, instanța de apel a comis erori de drept care nu pot fi corectate de instanța de recurs, recursul fiind întemeiat, impunîndu-se casarea deciziei atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În procesul judecării cauzei instanța de apel urmează să înlătore erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor adunate pe parcursul urmăririi penale și administrate în instanța de judecată, inclusiv să se expună asupra tuturor motivelor invocate în apel, să aprecieze toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și în dependență de situația constatată să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocații Arhiliuc Ion și Matușenco Ion în numele inculpatului Iorga Leonid, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui Iorga Leonid și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 27 octombrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun